Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

TER ONDERTEKENING
Aan: SOE

Onderwijsprestaties en Voortgezet Onderwijs

Van

Datum
18 juni 2026

Referentie
64020139

Bijlagen
Kamerbrief 'Praktijkgerichter onderwijs: kansen voor waardering van talent'.

Rapport 'Praktijkgericht onderwijs; stand van zaken en kansen om verder te komen.' Oberon (2025)

Rapport 'Waardering praktijkgericht onderwijs III'. Oberon (2025).

Rapport 'Praktijkgericht onderwijs: overzicht en vervolgstappen. Adviesbureau Toetsinnovatie, 2026.

Eindrapportage monitor pilot praktijkgerichte programma's in de gemengde en theoretische leerweg.

Intern OCW afgestemd
OVO, OVO-F

nota

Nota ter ondertekening van de Kamerbrief 'Praktijkgerichter onderwijs: kansen voor waardering van talent'

Aanleiding

De voorliggende Kamerbrief is het vervolg in het traject ter versterking van de rol van praktijkgericht onderwijs. In deze Kamerbrief worden drie toezeggingen afgedaan: het vervolgtraject voor praktijkgericht onderwijs,[1] de eindmonitor van de pilot praktijkgerichte programma's in de gemengde en theoretische leerweg[2] en informeren over de rol van de experimenten in het vmbo.[3] Tevens worden twee moties betrokken: de eerste vraagt naar een integrale visie op praktijkgericht en beroepsgericht onderwijs in het funderend onderwijs[4] en de tweede naar meer waardering voor de praktijkexamens.[5]

Geadviseerd besluit

- We adviseren u om, indien u akkoord bent, de Kamerbrief te ondertekenen ter verzending aan de Tweede Kamer.

Kernpunten

- In deze Kamerbrief gaan we in op de stand van zaken rond praktijkgericht onderwijs, wat we al doen om praktijkgericht onderwijs te versterken en welke stappen nog nodig zijn.
- Deze Kamerbrief is een eerste aanzet tot de richtinggevende visie op praktijk- en beroepsgericht onderwijs waar de motie van lid Stoffer om vraagt en zoals u heeft toegezegd in het tweeminutendebat praktijkonderwijs en vmbo van 10 juni 2026.
- Het doel van de Kamerbrief is aangeven dat OCW praktijkgericht onderwijs ziet als een belangrijke (didactische) aanvulling op theoriegericht onderwijs om de systemische disbalans die is ontstaan in het nadeel van praktijkgerichte prestaties en opleidingen te corrigeren (zie bijlage 1 voor het korte verhaal van praktijkgericht onderwijs).
- Het traject ter versterking van praktijkgericht onderwijs is onderverdeeld in twee lijnen:

[1] TZ202604-164, toezegging gedaan bij het commissiedebat pro/mbo van 22 april 2026.
[2] TZ202406-063, toezegging gedaan bij het commissiedebat vmbo van 27 juni 2024
[3] TZ202604-164, toezegging gedaan bij het commissiedebat pro/vmbo van 22 april 2026.
[4] Motie 2026D28717 lid Stoffer tweeminutendebat praktijkonderwijs en vmbo van 10 juni 2026 over een integrale visie.
[5] Motie 2026D28717 lid Ergin (DENK) tweeminutendebat praktijkonderwijs en vmbo van 10 juni 2026 over meer waardering van praktijkexamens.

    - (1) de positie van praktijkgericht onderwijs als waardevolle didactische leeromgeving in het funderend onderwijs versterken; en
    - (2) een doorgaande lijn van praktijkgerichte vakken in de bovenbouw van het voortgezet onderwijs.
- U beschrijft in deze kamerbrief op basis van de uitkomsten van de onderzoeken naar praktijkgericht onderwijs de definitie van praktijkgericht onderwijs en hoe onderwaardering heeft geleid tot een systemische disbalans.
- Uit die onderzoeken volgt bovendien dat praktijkgericht onderwijs een bijdrage kan leveren aan de kwaliteit van onderwijs door bestaande kennis en (basis)vaardigheden te verankeren en/of verdiepen en door nieuwe kennis en vaardigheden aan te bieden die leerlingen helpen zich te oriënteren op zichzelf en hun vervolgopleiding.
- Daarnaast licht u toe wat we al doen om praktijkgericht onderwijs te versterken en welke vervolgstappen nog nodig zijn.
- De vervolgstappen beogen om scholen concreet verder op weg helpen met praktijkgerichter werken, de toevoeging van praktijkgericht onderwijs aan de onderwijskwaliteit te onderbouwen en te onderzoeken welke praktijkgerichte vaardigheden doorstroomrelevant zijn en dus een rol moeten hebben in het funderend onderwijs.
- Met deze Kamerbrief wordt tevens de eindmonitor van de praktijkgerichte programma's in de gemengde en theoretische leerweg meegestuurd en geeft u een update over de bekostiging van de praktijkgerichte vakken in het havo en de theoretische leerweg en de verkenning naar een praktijkgericht vak in het vwo.
- Tot slot geeft u een korte update over de rol van de experimenten in de verkenning voor een toekomstgericht vmbo.

Toelichting

- **Financiële consequenties**:
    - In deze brief noemt u de structurele aanvullende bekostiging voor praktijkgerichte vakken in de theoretische leerweg van het vmbo en de havo. De benodigde middelen zijn beschikbaar op de OCW-begroting onder het bekostigingsinstrument op art. 3 (vo). U noemt ook het onderzoeken van praktijkgericht onderwijs in het vwo, hier zijn momenteel nog geen middelen voor beschikbaar op de OCW-begroting.

Bijlage 1: Het verhaal van praktijkgericht onderwijs in zes punten:

1. Nederland heeft een grote behoefte aan praktijkgerichte talenten met praktische, sociale, creatieve en onderzoekende vaardigheden. Kijk maar naar tekortsectoren als techniek en zorg.
2. Als we dat willen veranderen moet het funderend onderwijs de focus op talent verbreden door breder naar leerprestaties en vaardigheden in het onderwijs te gaan kijken. Er is nu sprake van een systemische disbalans met een grote nadruk op een relatief smalle set van leerprestaties.
3. Praktijkgericht onderwijs in het vmbo, havo en vwo zorgt ervoor dat praktijkgerichte prestaties en talenten gezien en beloond worden, zo

ontdekken en ontwikkelen we alle talenten. Het helpt bovendien om leerdoelen zoals basisvaardigheden in een andere context te verwerven, verdiepen en verbeteren en past daarmee in de ambitie om taal en rekenen in alle vakken te oefenen.

4. Hiermee krijgen leerlingen een beter beeld van zichzelf en kunnen zij beter onderbouwd een studie kiezen die past bij hun talent.
5. OCW werkt hard om deze disbalans te doorbreken door praktijkgerichte vakken in de bovenbouw te introduceren. Daarnaast onderzoeken we hoe scholen praktisch aan de slag kunnen met praktijkgericht onderwijs, onder andere in een pilot met 12 vo-scholen.

Bijlage 2: Het praktijkgerichte vak in de gemengde en theoretische leerweg

Praktijkgerichte vak in de gl/tl

- Vanaf schooljaar 2024-2025 mag elke vo-school met een gemengde leerweg (gl) en/of theoretische leerweg (tl) het praktijkgerichte vak aanbieden als examenvak. Het vak is ingevoerd na een vierjarige pilot met ruim 150 schoolvestigingen.
- In totaal hebben 550 vestigingen sinds 2024 een subsidie gekregen om het vak in te voeren.
- Het praktijkgerichte vak is een relatief nieuw examenvak in de gemengde en theoretische leerweg dat zich kenmerkt door een sterke focus op praktijkgericht onderwijs.
- Het doel van het praktijkgerichte vak (pgp) is om:
    - leerlingen in staat te stellen zich beter te oriënteren op de wereld buiten de school door middel van praktische, realistische en levensechte opdrachten bij of voor opdrachtgevers
    - kennis (waaronder nadrukkelijk taal en rekenen), vaardigheden en houdingen toe te passen en te verdiepen in een realistische en levensechte context
    - een beroepsbeeld te ontwikkelen en te oriënteren op mogelijke vervolgopleidingen
    - brede metacognitieve en domein specifieke vaardigheden ontwikkelen.
- Het praktijkgerichte vak wordt afgesloten met een schoolexamen en telt mee in de uitslagbepaling van het eindexamen.
- Voor de structurele financiering van praktijkgerichte vakken aan tl-scholen zijn met de huidige Voorjaarsnota middelen gereserveerd op de begroting. Dit komt tegemoet aan een grote wens van scholen. Hiermee wordt de positie van tl-scholen rechtgetrokken ten opzichte van de positie van gl-scholen, die al wel aanvullende bekostiging per leerling kregen voor het beroepsgerichte programma, en ten opzichte van havo-scholen, waarvoor tevens structurele bekostiging wordt geregeld per deelnemende leerling voor het praktijkgerichte vak.